

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

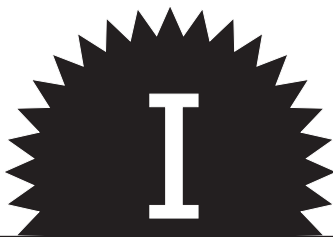
www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2022

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

İXTİSAS Qrupunun Abiturientləri üçün

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0 6 2 2

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

2022

REDAKSIYA ŞURASI

M.M.Abbaszađe, N.Ə.Babayev, K.R.Aydaşada, F.Ş.Bəđəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSIYA HEYƏTİ

M.Ə.Bəđəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şəlaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi).

Whatsapp:

(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2022**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 12.08.2022.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2022

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2022/2023-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin I ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
12275	935	3209	16419	10785

- * Riyaziyyat və Fizika ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Kompüter elmləri, Geologiya və geofizika mühəndisliyi, Neft-qaz mühəndisliyi və Kimya mühəndisliyi ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinə (UFAZ) qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 50 yerin müsabiqəsində Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə** şərti DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə I ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ

olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il I qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **“Riyaziyyat”, “Fizika” və “Kompüter elmləri”** ixtisasları üzrə müsabiqəyə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (“ADA” Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
 - Meliorasiya mühəndisliyi;
 - Texnologiya müəllimliyi;
 - Ekologiya mühəndisliyi.

- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər:

- Aqronomluq;
- Balıqçılıq;
- Meşəçilik;
- Şərabçılıq;
- Torpaqşünaslıq və aqrokimya;
- Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı;
- Zoomühəndislik.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2021-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 13982, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 19030 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**I ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	11	11	0	0	11	11
680 – 690	30	41	0	0	30	41
670 – 680	61	102	3	3	64	105
660 – 670	97	199	5	8	102	207
650 – 660	110	309	9	17	119	326
640 – 650	110	419	9	26	119	445
630 – 640	127	546	13	39	140	585
620 - 630	162	708	19	58	181	766
610 – 620	156	864	11	69	167	933
600 – 610	139	1003	10	79	149	1082
590 – 600	142	1145	8	87	150	1232
580 – 590	141	1286	16	103	157	1389
570 – 580	158	1444	15	118	173	1562
560 – 570	151	1595	21	139	172	1734
550 – 560	198	1793	10	149	208	1942
540 – 550	168	1961	18	167	186	2128
530 – 540	166	2127	19	186	185	2313
520 – 530	185	2312	14	200	199	2512
510 – 520	197	2509	17	217	214	2726
500 – 510	203	2712	24	241	227	2953
490 – 500	185	2897	29	270	214	3167
480 – 490	201	3098	25	295	226	3393
470 – 480	215	3313	25	320	240	3633
460 – 470	202	3515	24	344	226	3859
450 – 460	216	3731	17	361	233	4092
440 – 450	261	3992	28	389	289	4381
430 – 440	236	4228	28	417	264	4645

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
420 – 430	261	4489	35	452	296	4941
410 – 420	257	4746	33	485	290	5231
400 – 410	276	5022	32	517	308	5539
390 – 400	285	5307	35	552	320	5859
380 – 390	274	5581	36	588	310	6169
370 – 380	330	5911	27	615	357	6526
360 – 370	347	6258	34	649	381	6907
350 – 360	346	6604	38	687	384	7291
340 – 350	365	6969	30	717	395	7686
330 – 340	385	7354	45	762	430	8116
320 – 330	423	7777	42	804	465	8581
310 – 320	436	8213	51	855	487	9068
300 – 310	460	8673	58	913	518	9586
290 – 300	480	9153	39	952	519	10105
280 – 290	501	9654	41	993	542	10647
270 – 280	474	10128	50	1043	524	11171
260 – 270	493	10621	35	1078	528	11699
250 – 260	474	11095	38	1116	512	12211
240 – 250	431	11526	24	1140	455	12666
230 – 240	413	11939	20	1160	433	13099
220 – 230	347	12286	16	1176	363	13462
210 – 220	281	12567	15	1191	296	13758
200 – 210	214	12781	10	1201	224	13982

Qeyd: “Riyaziyyat”, “Fizika”, “Kompüter elmləri” ixtisasları üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan az olmayan 12211 abituriyent iştirak edə bilər.

**I ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	11	11	0	0	11	11
680 – 690	30	41	0	0	30	41
670 – 680	61	102	3	3	64	105
660 – 670	97	199	5	8	102	207
650 – 660	110	309	9	17	119	326
640 – 650	110	419	9	26	119	445
630 – 640	127	546	13	39	140	585
620 - 630	162	708	19	58	181	766
610 – 620	156	864	11	69	167	933
600 – 610	139	1003	10	79	149	1082
590 – 600	142	1145	8	87	150	1232
580 – 590	141	1286	16	103	157	1389
570 – 580	158	1444	15	118	173	1562
560 – 570	151	1595	21	139	172	1734
550 – 560	198	1793	10	149	208	1942
540 – 550	168	1961	18	167	186	2128
530 – 540	166	2127	19	186	185	2313
520 – 530	185	2312	14	200	199	2512
510 – 520	197	2509	17	217	214	2726
500 – 510	203	2712	24	241	227	2953
490 – 500	185	2897	29	270	214	3167
480 – 490	201	3098	25	295	226	3393
470 – 480	215	3313	25	320	240	3633
460 – 470	202	3515	24	344	226	3859
450 – 460	216	3731	17	361	233	4092

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
440 – 450	261	3992	28	389	289	4381
430 – 440	236	4228	28	417	264	4645
420 – 430	261	4489	35	452	296	4941
410 – 420	257	4746	33	485	290	5231
400 – 410	276	5022	32	517	308	5539
390 – 400	285	5307	35	552	320	5859
380 – 390	274	5581	36	588	310	6169
370 – 380	330	5911	27	615	357	6526
360 – 370	348	6259	34	649	382	6908
350 – 360	346	6605	38	687	384	7292
340 – 350	366	6971	31	718	397	7689
330 – 340	386	7357	46	764	432	8121
320 – 330	428	7785	44	808	472	8593
310 – 320	441	8226	55	863	496	9089
300 – 310	474	8700	66	929	540	9629
290 – 300	501	9201	48	977	549	10178
280 – 290	536	9737	50	1027	586	10764
270 – 280	509	10246	67	1094	576	11340
260 – 270	566	10812	50	1144	616	11956
250 – 260	586	11398	61	1205	647	12603
240 – 250	584	11982	56	1261	640	13243
230 – 240	625	12607	54	1315	679	13922
220 – 230	667	13274	67	1382	734	14656
210 – 220	620	13894	56	1438	676	15332
200 – 210	660	14554	62	1500	722	16054
190 – 200	628	15182	47	1547	675	16729
180 – 190	599	15781	35	1582	634	17363
170 – 180	559	16340	31	1613	590	17953
160 – 170	525	16865	34	1647	559	18512
150 – 160	498	17363	20	1667	518	19030

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 643 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 110 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $110+110+97+61+30+11=419$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

I ixtisas qrupuna xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar da daxildir. Bu ixtisaslar qəbul planında – ixtisaslar siyahısında bir ulduz (*) işarəsi ilə qeyd olunmuşdur. Bu ixtisaslarda qabiliyyət imtahanının nəticəsi məqbullu qiymətləndirilir.

Abituriyentin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçmək və ərizəsində onların kodlarını qeyd etmək hüququ qazanması üçün onun test imtahanında topladığı ümumi balı və qabiliyyət imtahanındakı yekun nəticəsi DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə (müsabiqə şərtlərinə) uyğun olmalıdır. 4-cü cədvəldə təhsili həm dövlət sifarişi üzrə, həm də ödənişli əsaslarla olan ixtisasların qabiliyyət imtahanı üzrə müsabiqə şərtləri təqdim edilir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri

Cədvəl 4

İxtisasın adı	Minimal bal	II mərhələ üzrə minimal bal	Qabiliyyət imtahanının yekun nəticəsi
Memarlıq	200	-	məqbul

I ixtisas qrupunda müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qeydiyyatdan keçmiş və test imtahanının nəticəsinə görə müsabiqə şərtini yerinə yetirmiş, yəni tələb olunan minimal test balını toplamış abituriyentlərin nəzərinə çatdırılır ki, onlar müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qabiliyyət imtahanı verməlidilər. Yalnız qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə verən abituriyentlər ixtisas seçimi zamanı elektron ərizələrində müvafiq xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın kodunu göstərə bilərlər. Qabiliyyət imtahanından müvəffəqiyyətlə keçməyən abituriyentlər isə test imtahanının nəticəsinə görə müvafiq müsabiqə şərtlərini yerinə yetiriblərsə, I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət **tələb etməyən** ixtisaslarını seçib müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Abituriyentin həm test imtahanından topladığı ümumi balı, həm də qabiliyyət imtahanları üzrə yekun nəticəsi 4 sayılı cədvəldə göstərilən tələbləri ödəyirsə, o, seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ümumi qaydada avqustun 16-dan 28-dək "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"ni doldurmalı və təsdiq etməlidir. Əks təqdirdə abituriyent müsabiqəyə buraxılmır.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

• İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.

• Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 11-30). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 31-38).

• Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

• Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.

• Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

• Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

• İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

DİM - 2022

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2022/2023-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2021-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

DİM - 2022

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2022

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

İXTİSAS Qrupunun Abiturientləri üçün

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0622

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

2022

REDAKSİYA ŞURASI

M.M.Abbasızadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:

(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2022**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 09.08.2022.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2022

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2022/2023-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin II ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
9415	620	2197	12232	4040

- * İqtisadiyyat ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 13 yerin və Menecment ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 12 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə II ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla

qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il II qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
 - Marketing;
 - Biznesin idarə edilməsi;
 - Turizm bələdçiliyi;
 - Turizm işinin təşkili.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2021-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 6039, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 9804 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq cədvəl 2 və cədvəl 3-də təqdim edilir:

**II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	2	2	0	0	2	2
670 – 680	6	8	0	0	6	8
660 – 670	7	15	0	0	7	15
650 – 660	14	29	0	0	14	29
640 – 650	13	42	0	0	13	42
630 – 640	22	64	0	0	22	64
620 - 630	26	90	2	2	28	92
610 – 620	20	110	2	4	22	114
600 – 610	28	138	1	5	29	143
590 – 600	37	175	2	7	39	182
580 – 590	28	203	3	10	31	213
570 – 580	47	250	1	11	48	261
560 – 570	37	287	5	16	42	303
550 – 560	38	325	7	23	45	348
540 – 550	40	365	7	30	47	395
530 – 540	58	423	10	40	68	463
520 – 530	56	479	2	42	58	521
510 – 520	62	541	5	47	67	588
500 – 510	82	623	9	56	91	679
490 – 500	57	680	3	59	60	739
480 – 490	70	750	4	63	74	813
470 – 480	75	825	6	69	81	894
460 – 470	74	899	6	75	80	974

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
450 – 460	109	1008	11	86	120	1094
440 – 450	103	1111	4	90	107	1201
430 – 440	107	1218	9	99	116	1317
420 – 430	106	1324	14	113	120	1437
410 – 420	108	1432	11	124	119	1556
400 – 410	123	1555	12	136	135	1691
390 – 400	144	1699	13	149	157	1848
380 – 390	135	1834	14	163	149	1997
370 – 380	154	1988	17	180	171	2168
360 – 370	145	2133	23	203	168	2336
350 – 360	153	2286	23	226	176	2512
340 – 350	157	2443	19	245	176	2688
330 – 340	181	2624	25	270	206	2894
320 – 330	187	2811	23	293	210	3104
310 – 320	206	3017	26	319	232	3336
300 – 310	223	3240	26	345	249	3585
290 – 300	252	3492	21	366	273	3858
280 – 290	238	3730	17	383	255	4113
270 – 280	253	3983	17	400	270	4383
260 – 270	232	4215	25	425	257	4640
250 – 260	284	4499	21	446	305	4945
240 – 250	258	4757	23	469	281	5226
230 – 240	260	5017	18	487	278	5504
220 – 230	221	5238	10	497	231	5735
210 – 220	179	5417	5	502	184	5919
200 – 210	114	5531	6	508	120	6039

**II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	2	2	0	0	2	2
670 – 680	6	8	0	0	6	8
660 – 670	7	15	0	0	7	15
650 – 660	14	29	0	0	14	29
640 – 650	13	42	0	0	13	42
630 – 640	22	64	0	0	22	64
620 - 630	26	90	2	2	28	92
610 – 620	20	110	2	4	22	114
600 – 610	28	138	1	5	29	143
590 – 600	37	175	2	7	39	182
580 – 590	28	203	3	10	31	213
570 – 580	47	250	1	11	48	261
560 – 570	37	287	5	16	42	303
550 – 560	38	325	7	23	45	348
540 – 550	40	365	7	30	47	395
530 – 540	58	423	10	40	68	463
520 – 530	56	479	2	42	58	521
510 – 520	62	541	5	47	67	588
500 – 510	82	623	9	56	91	679
490 – 500	57	680	3	59	60	739
480 – 490	70	750	4	63	74	813
470 – 480	75	825	6	69	81	894
460 – 470	74	899	6	75	80	974
450 – 460	109	1008	11	86	120	1094
440 – 450	103	1111	4	90	107	1201

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
430 – 440	107	1218	9	99	116	1317
420 – 430	106	1324	14	113	120	1437
410 – 420	108	1432	11	124	119	1556
400 – 410	123	1555	12	136	135	1691
390 – 400	144	1699	13	149	157	1848
380 – 390	135	1834	14	163	149	1997
370 – 380	154	1988	17	180	171	2168
360 – 370	145	2133	23	203	168	2336
350 – 360	153	2286	24	227	177	2513
340 – 350	157	2443	19	246	176	2689
330 – 340	182	2625	26	272	208	2897
320 – 330	191	2816	26	298	217	3114
310 – 320	209	3025	31	329	240	3354
300 – 310	229	3254	31	360	260	3614
290 – 300	260	3514	33	393	293	3907
280 – 290	273	3787	28	421	301	4208
270 – 280	281	4068	35	456	316	4524
260 – 270	281	4349	47	503	328	4852
250 – 260	367	4716	36	539	403	5255
240 – 250	351	5067	42	581	393	5648
230 – 240	418	5485	39	620	457	6105
220 – 230	449	5934	42	662	491	6596
210 – 220	458	6392	37	699	495	7091
200 – 210	397	6789	35	734	432	7523
190 – 200	452	7241	47	781	499	8022
180 – 190	409	7650	43	824	452	8474
170 – 180	417	8067	37	861	454	8928
160 – 170	453	8520	28	889	481	9409
150 – 160	380	8900	15	904	395	9804

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 13 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $13+14+7+6+2+0=42$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim

edilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 11-30). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 31-38).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

DİM - 2022

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

DİM - 2022

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2022/2023-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2021-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını bilikli məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

DİM - 2022

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2022

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

İXTİSAS Qrupunun ABİTURIYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrəne bilərsiniz!

2022

REDAKSİYA ŞURASI

M.M.Abbasızadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:

(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2022**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 09.08.2022.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2022

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Oudur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2022/2023-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin III ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
DT altrqupu üzrə				
10452	1075	1985	13512	4313
TC altrqupu üzrə				
1165	225	255	1645	280
Bütövlükdə				
11617	1300	2240	15157	4593

* Filologiya ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə III ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas

üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il III qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) "Tərcümə (dillər üzrə)", "Filologiya (xarici dil və ədəbiyyatı üzrə)" və "Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)" ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) xarici dil fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) "Beynəlxalq münasibətlər" ixtisasının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) xarici dil fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında

ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:

- Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması;
- Sosial iş;
- Regionşünaslıq (regionlar üzrə).

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2021-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən III ixtisas qrupunun DT altqrupu üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 13796, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 16572 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. III ixtisas qrupunun TC altqrupu üzrə isə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 2156, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 3138 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq DT altqrupu üzrə *cədvəl 2*, *cədvəl 3*, TC altqrupu üzrə *cədvəl 4* və *cədvəl 5*-də təqdim edilir:

**III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	3	3	0	0	3	3
670 – 680	4	7	0	0	4	7
660 – 670	6	13	3	3	9	16
650 – 660	14	27	0	3	14	30
640 – 650	28	55	1	4	29	59
630 – 640	36	91	5	9	41	100
620 - 630	51	142	4	13	55	155
610 – 620	76	218	3	16	79	234
600 – 610	101	319	7	23	108	342
590 – 600	85	404	6	29	91	433
580 – 590	128	532	8	37	136	569
570 – 580	127	659	14	51	141	710
560 – 570	131	790	18	69	149	859
550 – 560	122	912	14	83	136	995
540 – 550	178	1090	13	96	191	1186
530 – 540	185	1275	16	112	201	1387
520 – 530	220	1495	21	133	241	1628
510 – 520	231	1726	16	149	247	1875
500 – 510	243	1969	24	173	267	2142
490 – 500	242	2211	27	200	269	2411
480 – 490	260	2471	20	220	280	2691
470 – 480	291	2762	22	242	313	3004
460 – 470	307	3069	26	268	333	3337

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
450 – 460	294	3363	30	298	324	3661
440 – 450	306	3669	35	333	341	4002
430 – 440	304	3973	40	373	344	4346
420 – 430	334	4307	43	416	377	4723
410 – 420	373	4680	31	447	404	5127
400 – 410	367	5047	35	482	402	5529
390 – 400	324	5371	28	510	352	5881
380 – 390	361	5732	40	550	401	6282
370 – 380	342	6074	37	587	379	6661
360 – 370	355	6429	42	629	397	7058
350 – 360	384	6813	33	662	417	7475
340 – 350	402	7215	46	708	448	7923
330 – 340	402	7617	63	771	465	8388
320 – 330	394	8011	45	816	439	8827
310 – 320	408	8419	59	875	467	9294
300 – 310	381	8800	58	933	439	9733
290 – 300	389	9189	42	975	431	10164
280 – 290	414	9603	47	1022	461	10625
270 – 280	423	10026	49	1071	472	11097
260 – 270	419	10445	53	1124	472	11569
250 – 260	429	10874	50	1174	479	12048
240 – 250	386	11260	39	1213	425	12473
230 – 240	381	11641	44	1257	425	12898
220 – 230	319	11960	38	1295	357	13255
210 – 220	254	12214	27	1322	281	13536
200 – 210	231	12445	29	1351	260	13796

**III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	3	3	0	0	3	3
670 – 680	4	7	0	0	4	7
660 – 670	6	13	3	3	9	16
650 – 660	14	27	0	3	14	30
640 – 650	28	55	1	4	29	59
630 – 640	36	91	5	9	41	100
620 - 630	51	142	4	13	55	155
610 – 620	76	218	3	16	79	234
600 – 610	101	319	7	23	108	342
590 – 600	85	404	6	29	91	433
580 – 590	128	532	8	37	136	569
570 – 580	127	659	14	51	141	710
560 – 570	131	790	18	69	149	859
550 – 560	122	912	14	83	136	995
540 – 550	178	1090	13	96	191	1186
530 – 540	185	1275	16	112	201	1387
520 – 530	220	1495	21	133	241	1628
510 – 520	231	1726	16	149	247	1875
500 – 510	243	1969	24	173	267	2142
490 – 500	242	2211	27	200	269	2411
480 – 490	260	2471	20	220	280	2691
470 – 480	291	2762	22	242	313	3004
460 – 470	307	3069	26	268	333	3337
450 – 460	294	3363	30	298	324	3661
440 – 450	306	3669	35	333	341	4002

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
430 – 440	304	3973	40	373	344	4346
420 – 430	334	4307	43	416	377	4723
410 – 420	373	4680	31	447	404	5127
400 – 410	367	5047	35	482	402	5529
390 – 400	324	5371	28	510	352	5881
380 – 390	361	5732	40	550	401	6282
370 – 380	342	6074	37	587	379	6661
360 – 370	355	6429	42	629	397	7058
350 – 360	384	6813	33	662	417	7475
340 – 350	404	7217	46	708	450	7925
330 – 340	402	7619	63	771	465	8390
320 – 330	396	8015	46	817	442	8832
310 – 320	409	8424	59	876	468	9300
300 – 310	383	8807	59	935	442	9742
290 – 300	391	9198	44	979	435	10177
280 – 290	417	9615	47	1026	464	10641
270 – 280	425	10040	53	1079	478	11119
260 – 270	430	10470	55	1134	485	11604
250 – 260	455	10925	56	1190	511	12115
240 – 250	426	11351	49	1239	475	12590
230 – 240	443	11794	50	1289	493	13083
220 – 230	407	12201	55	1344	462	13545
210 – 220	415	12616	49	1393	464	14009
200 – 210	418	13034	49	1442	467	14476
190 – 200	420	13454	37	1479	457	14933
180 – 190	422	13876	35	1514	457	15390
170 – 180	381	14257	35	1549	416	15806
160 – 170	370	14627	33	1582	403	16209
150 – 160	328	14955	35	1617	363	16572

**III ixtisas qrupunun TC altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 4

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	0	0	0	0	0	0
670 – 680	0	0	0	0	0	0
660 – 670	0	0	0	0	0	0
650 – 660	0	0	0	0	0	0
640 – 650	0	0	0	0	0	0
630 – 640	0	0	0	0	0	0
620 - 630	0	0	1	1	1	1
610 – 620	1	1	0	1	1	2
600 – 610	1	2	0	1	1	3
590 – 600	0	2	0	1	0	3
580 – 590	2	4	0	1	2	5
570 – 580	0	4	0	1	0	5
560 – 570	5	9	0	1	5	10
550 – 560	3	12	0	1	3	13
540 – 550	4	16	0	1	4	17
530 – 540	3	19	0	1	3	20
520 – 530	8	27	1	2	9	29
510 – 520	7	34	2	4	9	38
500 – 510	6	40	5	9	11	49
490 – 500	18	58	3	12	21	70
480 – 490	18	76	2	14	20	90
470 – 480	24	100	4	18	28	118
460 – 470	25	125	3	21	28	146

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
450 – 460	30	155	4	25	34	180
440 – 450	27	182	9	34	36	216
430 – 440	36	218	6	40	42	258
420 – 430	27	245	5	45	32	290
410 – 420	56	301	11	56	67	357
400 – 410	55	356	5	61	60	417
390 – 400	54	410	6	67	60	477
380 – 390	64	474	16	83	80	557
370 – 380	66	540	6	89	72	629
360 – 370	57	597	8	97	65	694
350 – 360	81	678	12	109	93	787
340 – 350	48	726	15	124	63	850
330 – 340	73	799	12	136	85	935
320 – 330	82	881	8	144	90	1025
310 – 320	96	977	9	153	105	1130
300 – 310	90	1067	8	161	98	1228
290 – 300	83	1150	20	181	103	1331
280 – 290	101	1251	17	198	118	1449
270 – 280	81	1332	16	214	97	1546
260 – 270	106	1438	17	231	123	1669
250 – 260	93	1531	13	244	106	1775
240 – 250	86	1617	11	255	97	1872
230 – 240	83	1700	10	265	93	1965
220 – 230	70	1770	7	272	77	2042
210 – 220	64	1834	7	279	71	2113
200 – 210	34	1868	9	288	43	2156

**III ixtisas qrupunun TC altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 5

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	0	0	0	0	0	0
670 – 680	0	0	0	0	0	0
660 – 670	0	0	0	0	0	0
650 – 660	0	0	0	0	0	0
640 – 650	0	0	0	0	0	0
630 – 640	0	0	0	0	0	0
620 - 630	0	0	1	1	1	1
610 – 620	1	1	0	1	1	2
600 – 610	1	2	0	1	1	3
590 – 600	0	2	0	1	0	3
580 – 590	2	4	0	1	2	5
570 – 580	0	4	0	1	0	5
560 – 570	5	9	0	1	5	10
550 – 560	3	12	0	1	3	13
540 – 550	4	16	0	1	4	17
530 – 540	3	19	0	1	3	20
520 – 530	8	27	1	2	9	29
510 – 520	7	34	2	4	9	38
500 – 510	6	40	5	9	11	49
490 – 500	18	58	3	12	21	70
480 – 490	18	76	2	14	20	90
470 – 480	24	100	4	18	28	118
460 – 470	25	125	3	21	28	146
450 – 460	30	155	4	25	34	180
440 – 450	27	182	9	34	36	216

Cədvəl 5 (ardı)

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı	Abituri- yentlərin sayı	Abituri- yentlərin cəmi sayı
430 – 440	36	218	6	40	42	258
420 – 430	27	245	5	45	32	290
410 – 420	56	301	11	56	67	357
400 – 410	55	356	5	61	60	417
390 – 400	54	410	6	67	60	477
380 – 390	64	474	16	83	80	557
370 – 380	66	540	6	89	72	629
360 – 370	57	597	8	97	65	694
350 – 360	81	678	12	109	93	787
340 – 350	48	726	15	124	63	850
330 – 340	73	799	12	136	85	935
320 – 330	82	881	8	144	90	1025
310 – 320	96	977	9	153	105	1130
300 – 310	91	1068	8	161	99	1229
290 – 300	83	1151	21	182	104	1333
280 – 290	101	1252	20	202	121	1454
270 – 280	84	1336	20	222	104	1558
260 – 270	111	1447	21	243	132	1690
250 – 260	105	1552	17	260	122	1812
240 – 250	109	1661	17	277	126	1938
230 – 240	123	1784	20	297	143	2081
220 – 230	110	1894	24	321	134	2215
210 – 220	136	2030	17	338	153	2368
200 – 210	106	2136	22	360	128	2496
190 – 200	136	2272	20	380	156	2652
180 – 190	123	2395	10	390	133	2785
170 – 180	110	2505	11	401	121	2906
160 – 170	112	2617	15	416	127	3033
150 – 160	87	2704	18	434	105	3138

III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması əks etdirən 2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 28 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $28+14+6+4+3+0=55$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim

edilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 11-30). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 31-38).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

DİM - 2022

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

DİM - 2022

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2022/2023-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2021-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını bilikli məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

DİM 2022

Pərakəndə satış qiyməti
1 manatdan çox olmamalıdır

DİM - 2022

**DÖVLƏT İMTAHAN
MƏRKƏZİ**

www.dim.gov.az | www.imtahan.az | www.abituriient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURIYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ

BAKİ/2022

**İxtisas seçimi zamanı
nələrə diqqət
yetirməli?**

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURIYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006

3 0622

İmtahan nəticələrinizi DİM-in
www.dim.gov.az internet
səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

2022

REDAKSİYA ŞURASI

M.M.Abbasızadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağirov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.Ə.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:

Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:

X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:

Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefonlar:

1653 (DİM-in çağrı mərkəzi).

Whatsapp:

(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

© **DİM - «Abituriyent» - 2022**

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması

QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 12.08.2022.

Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2022

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan balları Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) www.dim.gov.az internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2022/2023-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin IV ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayıdır. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilir. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində

iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
3170	300	510	3980	2635

* Psixologiya və Kimya ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Tibb ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 90 yerin müsabiqəsində İ.M.Secenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilirlər. Tutaq ki, cari ildə IV ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal

toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 35 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 185 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 185 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 35 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 35-ci abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il IV qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisas üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:

- Ekologiya.

- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər:
 - Bağçılıq və tərəvəzçilik;
 - Baytarlıq təbabəti;
 - Bitki mühafizəsi;
 - Su bioehtiyatları və akvakultura.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsada, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2021-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları “Abituriyent” jurnalının 2022-ci il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 3484, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 4130 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir.

Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq *cədvəl 2* və *cədvəl 3*-də təqdim edilir:

**IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 2

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	2	2	0	0	2	2
680 – 690	7	9	0	0	7	9
670 – 680	24	33	2	2	26	35
660 – 670	37	70	1	3	38	73
650 – 660	52	122	5	8	57	130
640 – 650	66	188	2	10	68	198
630 – 640	73	261	6	16	79	277
620 - 630	75	336	5	21	80	357
610 – 620	74	410	7	28	81	438
600 – 610	67	477	6	34	73	511
590 – 600	85	562	8	42	93	604
580 – 590	71	633	10	52	81	685
570 – 580	71	704	11	63	82	767
560 – 570	82	786	11	74	93	860
550 – 560	69	855	9	83	78	938
540 – 550	78	933	4	87	82	1020
530 – 540	68	1001	5	92	73	1093
520 – 530	69	1070	4	96	73	1166
510 – 520	62	1132	12	108	74	1240
500 – 510	62	1194	12	120	74	1314
490 – 500	61	1255	16	136	77	1391
480 – 490	62	1317	7	143	69	1460
470 – 480	68	1385	7	150	75	1535
460 – 470	61	1446	18	168	79	1614

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	80	1526	12	180	92	1706
440 – 450	70	1596	14	194	84	1790
430 – 440	71	1667	12	206	83	1873
420 – 430	70	1737	13	219	83	1956
410 – 420	71	1808	11	230	82	2038
400 – 410	66	1874	16	246	82	2120
390 – 400	63	1937	17	263	80	2200
380 – 390	78	2015	16	279	94	2294
370 – 380	60	2075	11	290	71	2365
360 – 370	63	2138	19	309	82	2447
350 – 360	74	2212	13	322	87	2534
340 – 350	73	2285	12	334	85	2619
330 – 340	73	2358	12	346	85	2704
320 – 330	66	2424	10	356	76	2780
310 – 320	64	2488	19	375	83	2863
300 – 310	75	2563	18	393	93	2956
290 – 300	73	2636	10	403	83	3039
280 – 290	65	2701	9	412	74	3113
270 – 280	50	2751	10	422	60	3173
260 – 270	61	2812	11	433	72	3245
250 – 260	46	2858	13	446	59	3304
240 – 250	54	2912	8	454	62	3366
230 – 240	37	2949	2	456	39	3405
220 – 230	31	2980	5	461	36	3441
210 – 220	22	3002	4	465	26	3467
200 – 210	13	3015	4	469	17	3484

**IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval- ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı	Abituri- yentlə- rin sayı	Abituri- yentlə- rin cəmi sayı
690 - 700	2	2	0	0	2	2
680 – 690	7	9	0	0	7	9
670 – 680	24	33	2	2	26	35
660 – 670	37	70	1	3	38	73
650 – 660	52	122	5	8	57	130
640 – 650	66	188	2	10	68	198
630 – 640	73	261	6	16	79	277
620 - 630	75	336	5	21	80	357
610 – 620	74	410	7	28	81	438
600 – 610	67	477	6	34	73	511
590 – 600	85	562	8	42	93	604
580 – 590	71	633	10	52	81	685
570 – 580	71	704	11	63	82	767
560 – 570	82	786	11	74	93	860
550 – 560	69	855	9	83	78	938
540 – 550	78	933	4	87	82	1020
530 – 540	68	1001	5	92	73	1093
520 – 530	69	1070	4	96	73	1166
510 – 520	62	1132	12	108	74	1240
500 – 510	62	1194	12	120	74	1314
490 – 500	61	1255	16	136	77	1391
480 – 490	62	1317	7	143	69	1460
470 – 480	68	1385	7	150	75	1535
460 – 470	61	1446	18	168	79	1614
450 – 460	80	1526	12	180	92	1706

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
440 – 450	70	1596	14	194	84	1790
430 – 440	71	1667	12	206	83	1873
420 – 430	70	1737	13	219	83	1956
410 – 420	71	1808	11	230	82	2038
400 – 410	66	1874	16	246	82	2120
390 – 400	63	1937	17	263	80	2200
380 – 390	78	2015	16	279	94	2294
370 – 380	60	2075	11	290	71	2365
360 – 370	63	2138	19	309	82	2447
350 – 360	74	2212	13	322	87	2534
340 – 350	74	2286	13	335	87	2621
330 – 340	73	2359	12	347	85	2706
320 – 330	67	2426	13	360	80	2786
310 – 320	65	2491	21	381	86	2872
300 – 310	75	2566	21	402	96	2968
290 – 300	77	2643	11	413	88	3056
280 – 290	78	2721	19	432	97	3153
270 – 280	68	2789	14	446	82	3235
260 – 270	80	2869	23	469	103	3338
250 – 260	73	2942	18	487	91	3429
240 – 250	89	3031	20	507	109	3538
230 – 240	71	3102	15	522	86	3624
220 – 230	70	3172	15	537	85	3709
210 – 220	76	3248	10	547	86	3795
200 – 210	58	3306	13	560	71	3866
190 – 200	60	3366	11	571	71	3937
180 – 190	49	3415	6	577	55	3992
170 – 180	50	3465	8	585	58	4050
160 – 170	37	3502	6	591	43	4093
150 – 160	36	3538	1	592	37	4130

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 645 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 66 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: $66+52+37+24+7+2=188$. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarıqlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.

- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 11-30). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 31-38).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilirlər.

- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

Hörmətli abituriyentlər!

*İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi
ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə
"Abituriyent" jurnalının 2022-ci il 4-cü nömrəsini diqqətlə
oxumağı məsləhət görürük.*

DİM - 2022

*Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə
uğurlar arzu edirik!*

DİM - 2022

ALİ TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURIYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ✓ 2022/2023-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ✓ Müsabiqə şərtləri
- ✓ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ✓ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ✓ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişli ilə tələbə qəbulunun proqnozu

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2021-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdırma bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: <http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/>).

Pərakəndə satışı q ym ti
1 manatdan çox olmamalıdır

D M - 2022